

**LIETUVOS BANKO
FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS TARNYBOS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

[Data] Nr. [Nr.]
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2017 m. balandžio 30 d. tarp pareiškėjos ir draudiko buvo sudaryta Būsto draudimo sutartis (draudimo liudijimo TIA Nr. *(duomenys neskelbiami)*), kurios neatskiriama dalis yra Būsto draudimo taisyklės Nr. 067 (toliau – Taisyklės) ir kuria buvo apdraustas pareiškėjai nuosavybės teise priklausantis butas, esantis adresu: *(duomenys neskelbiami)*, ir jame esantis namų turtas (toliau – draudimo sutartis). Šia sutartimi pareiškėjos butas ir jame esantis namų turtas buvo apdrausti draudimo apsaugos variantu „Standartinis“. Draudimo liudijime nurodytas draudimo sutarties laikotarpis nuo 2017 m. gegužės 27 d. iki 2018 m. gegužės 26 d.

2017 m. spalio 24 d. pareiškėja draudiką informavo apie įvykį, kurio metu prie namo esančioje šildymo trasoje įtrūko vamzdis (toliau – įvykis). Dėl šios priežasties pareiškėja kreipėsi į draudiką ir prašė išmokėti draudimo išmoką už įvykio metu padarytą žalą, tačiau žalos registracijos metu pareiškėjai buvo paaiškinta, kad įvykis nėra draudžiamasis.

Tačiau pareiškėja, iš namo administratoriaus UAB „Mano būstas Neris“ gavusi sąskaitas už suteiktas paslaugas ir pamačiusi, kad į jas yra įtraukti šildymo sistemos magistralinio vamzdyno atkarpos remonto darbai, gerokai vėliau (tiksliai data nežinoma) pakartotinai kreipėsi į draudiką dėl patirtų nuostolių (297,60 Eur) už šildymo sistemos darbus atlyginimo.

Įvertinęs žalos administravimo metu surinktus duomenis, draudikas 2021 m. kovo 24 d. priėmė sprendimą, kad toks šilumos tinklų gedimas yra nedraudžiamasis įvykis, nes šilumos tinklai buvo sugadinti dėl neišvengiamų natūralių procesų (korozijos, puvimo, natūralaus nusidėvėjimo ir pan.), todėl atsisakė išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjos patirtus nuostolius. Pareiškėja su tokiu draudiko priimtu sprendimu nesutiko, todėl tarp šalių kilo ginčas.

Kreipimesi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo pareiškėja prašo rekomenduoti draudikui pripažinti įvykį draudžiamuoju ir išmokėti pareiškėjai priklausančią draudimo išmoką. Pareiškėjos nuomone, draudikas nepagrįstai atsisako išmokėti draudimo išmoką ir interpretuoja Taisykles savo naudai. Pareiškėjos teigimu, įvykis turi būti traktuojamas kaip avarija pagal Taisykles, nes įvykis atitinka Taisyklėse vartojamo avarijos apibrėžimo apibūdinimą. Pareiškėja pažymi, kad ir būsto administratoriaus UAB „Mano būstas“ pateikiamose sąskaitose taip pat nurodyta, kad buvo atliekami šilumos tinklų remonto darbai, todėl įvykiui turėjo būti taikomos Taisyklių 1.11 papunkčio nuostatos. Dėl šios priežasties pareiškėja mano, kad draudikas turi atlyginti pareiškėjos patirtus nuostolius pagal pateiktas sąskaitas.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas nurodė nesutinkąs su pareiškėjos reikalavimu ir prašo jį atmesti. Draudiko teigimu, atsižvelgiant į tai, kad buvo pasirinktas „Standartinis“ pastatų draudimo variantas, pastatai buvo apdrausti nuo Taisyklių A. V dalies 1 lentelėje konkretaus draudimo varianto stulpelyje išvardytų rizikų ir nurodyta apimtimi. Draudikas nurodo, kad pagal pareiškėjos pateiktą ir draudiko surinktą informaciją įvykis buvo vertintas pagal Taisyklių A. IV dalies 1.2 papunktyje nurodytą riziką, t. y. konkrečiai kaip šildymo, kanalizacijos, sprinklerinės, vėdinimo ar oro kondicionavimo sistemos avarija.

Draudiko nuomone, pastarasis Taisyklių punktą aiškiai nustato, kad nuostoliai dėl paslėptų vamzdinių trūkimo esant korozijos poveikiui yra priskiriami nedraudžiamiesiems įvykiams. Taip pat draudikas nurodo ir tai, kad ir pagal Taisyklių A. IV dalies 4.1 papunktį draudimo išmoka nemokama, jeigu apdraustas turtas buvo sunaikintas, sugadintas ar prarastas dėl neišvengiamų natūralių procesų (korozijos, puvimo, pelėsio, kondensato, natūralaus nusidėvėjimo ir pan.), išskyrus tuos atvejus, kai dėl jų įvyko draudimo sutartyje įvardytas draudžiamasis įvykis ir buvo sunaikintas kitas turtas. Dėl šios priežasties, draudiko nuomone, atsižvelgiant į tai, kad žalos administravimo metu buvo gautas būsto administratoriaus raštas, kuriame buvo patvirtinta, kad šildymo sistemos avarija įvyko dėl nusidėvėjusių vamzdinių, kurie nebuvo keisti nuo jų įrengimo, draudikas pagrįstai įvykį pripažino nedraudžiamuoju.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas taip pat pažymi ir tai, kad pareiškėja kreipimesi teigia, jog įvykis turėjo būti vertintas ne kaip šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, sprinklerinės, vėdinimo ar oro kondicionavimo sistemos avarija, o kaip šilumos tinklų remontas ir dėl to turėjo būti pripažintas draudžiamuoju. Draudikas pažymi, kad pareiškėjai pasirinkus draudimo apsaugos variantą „Standartinis“ draudikas neprisiėmė šildymo sistemos ir jos gedimo rizikos, todėl atitinkamai įvykio nevertino minėtos rizikos kontekste. Dėl šios priežasties draudikas nurodo, kad žalos administravimas buvo atliktas tinkamai, išsamiai, todėl draudikas priėmė teisingą ir argumentuotą sprendimą, o pareiškėjai nepateikus naujų papildomų įrodymų draudikas neturi pagrindo keisti priimto sprendimo ir prašo pareiškėjos reikalavimą atmesti.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko priimto sprendimo įvykį pripažinti nedraudžiamuoju ir atsisakyti pareiškėjai išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią įvykio metu patirtus nuostolius, pagrįstumo.

Vertinant ginčo šalių paaiškinimus, atkreiptinas dėmesys į Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (CK) nuostatas. Pagal CK 6.987 straipsnį, draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Pažymėtina, kad šalių sudaryta draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis CK 6.156 straipsnio 1 dalies nuostatomis, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Nuo pasirinktos draudimo apsaugos priklauso draudikui mokamo atlyginimo už prisiimtus įsipareigojimus, t. y. draudimo įmokos, dydis. Kasacinio teismo praktikoje yra nurodyta, kad draudimo sutartimi draudimo objektui teikiama draudimo apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2012 m. kovo 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012).

Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėja, sudarydama draudimo sutartį, siekė apsaugoti savo turtinius interesus, o draudikas įsipareigojo pareiškėjai išmokėti draudimo išmoką įvykus draudžiamajam įvykiui. Galiojantys teisės aktai leidžia draudikui nustatyti prisiimamos draudimo rizikos ir teikiamos draudimo apsaugos ribas – atvejus, kada mokama ir kaip apskaičiuojama draudimo išmoka. Sudarydamas draudimo sutartį draudikas pasiūlo sąlygas, apibrėžiančias jo prisiimamą riziką, ir pagal tai apskaičiuoja draudimo įmokos dydį. Nagrinėjamu atveju pareiškėjos ir draudiko sutartis buvo sudaryta pagal Taisykles, kurios yra neatskiriama draudimo sutarties dalis.

1. Dėl draudiko priimto sprendimo įvykį pripažinti nedraudžiamuoju pagrįstumo

Tarp šalių sudarytos draudimo sutarties pagrindu pareiškėjai nuosavybės teise priklausantis butas ir namų turtas buvo apdrausti draudimo apsaugos variantu „Standartinis“. Tačiau svarbu pažymėti tai, kad draudimo apsauga nėra absoliuti, todėl draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, Taisyklėse įtvirtino konkrečius draudžiamuosius ir

nedraudžiamuosius įvykius bei draudimo išmokos apskaičiavimo ir išmokėjimo taisykles.

Taisyklių A. IV. dalies 1 punkte yra numatyta, kad draudimo apsauga apdraustam turtui apima šio turto sugadinimo, sunaikinimo ar praradimo įvykius, kurie staiga ir netikėtai sukeliama arba įvyksta dėl šiame skyriuje išvardytų, jeigu jos numatytos draudimo sutartyje, rizikų. Taisyklių A. IV. dalies 1.2 papunkčio „a)“ dalyje yra numatyta, kad vandens riziką apima šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, sprinklerinės, vėdinimo ar oro kondicionavimo sistemos avarija, kai įvyksta staigus ir netikėtas vandens (nuotekų, garų) išsiveržimas ne pagal paskirtį dėl sprogo, užsikimšimo ar užšalimo iš draudžiamose patalpose esančių stacionariai sumontuotų atitekamųjų ar nutekamųjų aprūpinimo vandeniu sistemos vamzdžių, kitų su vamzdžių sistema stacionariai sujungtų vandentiekio, kanalizacijos, šildymo vandeniu ar garu įrenginių, spirklerinių, vėdinimo ar oro kondicionavimo sistemų.

Tačiau svarbu pažymėti, kad Taisyklėse taip pat yra nurodyti ir nedraudžiamieji įvykiai. Taisyklių 1.2 papunktyje yra numatyta, kad draudimo apsauga negalioja *dėl paslėptų vamzdynų trūkimo esant korozijos poveikiui*. Neatlyginami tik nuostoliai vamzdynams, tačiau dėl šio įvykio atsiradę nuostoliai kitiems apdraustiems objektams bei išlaidos vamzdynų atidengimo ir sutvarkymo darbams (išskyrus vamzdynus, esančius sklypo teritorijoje) yra atlyginami. Taip pat Taisyklių A. IV dalies 4 punkte papildomai yra nurodyti bendrieji nedraudžiamieji įvykiai, 4.1 papunktyje yra nustatyta, kad papildomai prie neatlyginamų nuostolių, įvardytų Taisyklių A. IV dalies 1 punkte, draudimo išmoka nemokama, *jeigu apdraustas turtas buvo sunaikintas, sugadintas ar prarastas dėl: neišvengiamų natūralių procesų (korozijos, puvimo, pelėsio, kondensato, natūralaus nusidėvėjimo ir pan.)*, išskyrus tuos atvejus, kai dėl jų įvyko draudimo sutartyje įvardytas draudžiamasis įvykis ir buvo sunaikintas (sugadintas) kitas turtas (nuostoliai atlyginami tik kitam apdraustam turtui).

Vertinant visus į bylą pateiktus duomenis, svarbu pažymėti, kad nagrinėjamu atveju draudikas į bylą pateikė UAB „Mano būstas“ paaiškinimus, kuriuose būsto administratoriaus darbuotojas nurodė, kad „kadangi tinklai nebuvo keisti nuo jų įrengimo, galima teigti, kad avarija įvyko dėl nusidėvėjusių vamzdynų“. Lietuvos banko vertinimu, atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjamu atveju draudikas į bylą pateikė objektyvius duomenis, kurie pagrindžia, kad šildymo sistemos avarija įvyko dėl nusidėvėjusių šildymo sistemos vamzdžių, galima daryti išvadą, kad draudikas, priimdamas sprendimą, pagrįstai įvykiui pritaikė Taisyklių 1.2 ir 4.1 papunkčiuose įtvirtintas nedraudžiamųjų įvykių sąlygas ir šalia pareiškėjos esančio buto sklype įvykusią avariją pripažino nedraudžiamuoju įvykiu bei atsisakė pareiškėjai išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią jos patirtus nuostolius.

2. Dėl Taisyklių 1.11 papunkčio taikymo pagrįstumo

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėja papildomai nurodo, kad draudikas, administruodamas žalą ir priimdamas sprendimą, nepagrįstai vadovavosi Taisyklių A. IV. dalies 1.2 papunkčio nuostatomis. Pareiškėjos teigimu, draudikas nagrinėjamu atveju privalėjo vadovautis Taisyklių 1.11 papunkčio „Šildymo sistemos ir jos įrenginių“ nuostatomis ir tada įvykis būtų pripažintas draudžiamuoju. Nesutikdamas su pareiškėjos pateiktais argumentais, draudikas pažymi, kad sudarydamas draudimo sutartį draudikas nepriėmė šildymo sistemos ir jos gedimo rizikos, todėl atitinkamai įvykio nevertino minėtos rizikos kontekste.

Taisyklių A. V. dalies 1 punkte yra numatyta, kad „drausdami turtą galite pasirinkti draudimo apsaugos apimtį, pasirinkdami draudimo apsaugos variantą Jūs galite siaurinti draudimo apsaugą, atsisakydami rizikų/papildomų paslaugų, pažymėtą (-)“. Taisyklių A. V. dalies 1.1 papunktyje yra nurodyta, kad „pagal Jūsų pasirinktą ir draudimo sutartyje nurodytą variantą (maksimalų, standartinį ar minimalų) pastatus apdrausite nuo 1 lentelėje išvardytų draudžiamųjų įvykių, atsižvelgiant į atitinkamam draudimo variantui numatytas mūsų atsakomybės ribas“.

Kaip ir buvo minėta sprendime, nagrinėjamu atveju draudimo sutartimi pareiškėjos butas ir jame esantis namų turtas buvo apdrausti draudimo apsaugos variantu „Standartinis“. Taisyklių A. V. dalies 1 lentelėje numatyta, kad jeigu pasirenkamas pastatų draudimo variantas „Standartinis“, „Šildymo sistemos ir jos įrenginių gedimų“ rizika (Taisyklių 1.11 papunktis) nėra taikoma.

Taigi, atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjamu atveju pareiškėja, sudarydama draudimo sutartį, pasirinko būtent draudimo apsaugos variantą „Standartinis“, nagrinėjamu atveju draudikas nepriėmė Taisyklėse numatytos „Šildymo sistemos ir jos įrenginių gedimas“ draudimo rizikos, todėl galima daryti išvadą, kad draudikas pagrįstai įvykio neadministravo ir nevertino „Šildymo sistemos ir jos įrenginių gedimo“ rizikos kontekste, o pareiškėjos

reikalavimas įvykiui taikyti Taisyklių 1.11 punkto nuostatas yra nepagrįstas, todėl atmestinas.

Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes, galima daryti išvadą, kad nagrinėjamu atveju draudiko priimtas sprendimas įvykį pripažinti nedraudžiamuoju ir atsisakyti pareiškėjai išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią įvykio metu patirtus nuostolius, atitinka tiek teisės aktų, tiek tarp šalių sudarytos draudimo sutarties nuostatas, o pareiškėjos reikalavimas yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Arūnas Raišutis